

NÁVRH STRUKTURY TÉMATICKÉHO MODULU

QUALIROM

Země: CZ /Č. tém. celku: **10**

Jméno autora NEBO iniciály DT		Dialekt romštiny: severocentrální romština
Stupeň školy*: 2. stupeň ZŠ, 1.-2. ročník SŠ / mimoškolní kurz 2. stupeň ZŠ, 1.- 2. ročník SŠ	Věk žáků/studentů: 12-15	Úroveň jazykové kompetence: B2

Hlavní téma (viz Osnova): Příroda a zvířata
Podtémata (viz Osnova):
Související další témata (viz Osnova):

Práce s CFR – Cíle výuky:		
Jazyková schopnost:	Deskriptory z CFR, se kterými pracujete: <i>Nutné vybrat alespoň jeden deskriptor popisující jednu z peti jazykových schopností + alespoň jedno z tvrzení Umím/dokážu (viz Osnova).</i>	Str. (viz Osnova):
 (Poslech)	Dokáže porozumět podrobnému a delšímu mluvenému projevu, v jehož obsahu hraje příroda významnou roli.	79
 (Čtení)	Dokáže přečíst podrobný text obsahující popis nebo vyprávění, v jehož obsahu hraje příroda významnou roli.	79
 (Ustní Interakce)	Dokáže diskutovat o svém vztahu k přírodě.	
 (Ustní Projev)	Dokáže přednést podrobný a delší mluvený projev ke zbytku třídy o přírodě	
	Dokáže napsat srozumitelnou, podrobnou zprávu o druzích zvířat tradičně žijících v jeho/její zemi.	81

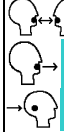
(Psaní)		
---------	--	--

Práce s EJP:		
Se kterou částí ELP budete pracovat?		Str.:
Jazykový pas:		
Jazykový životopis:	Relevantní deskriptory k tématu	
Soubor prací a vysvědčení:	Materiály vzniklé v průběhu aktivit	

Slovní zásoba:	
Aktivní:	
Romsky: o plajis e morči o pastiris o paňale e papirošno rentica o piskocis o sadzi o thuvalo e kapura	Česky: kopec, hora kůže pastýř nakládané okurky papírová utěrka čumáček saze komín brána
te pasinel te choľisaľol te strihinel te dochudel pes te pošľiskinel te mňačkinel te moreľ tele te chud(ker)el	past (např. Krávy) rozčilovat se stříhat dostát se (někam) podvrknout se (např. Noha) mňoukat smýt lovit
la bara choľatar rovľard'ones	vzteky plačtivě, smutně
e poľovačka o poľovňikos o nelegalno poľovňikos e/o Safari o deratizatoris o vešeskero o entomologos	lov lovec pytlák Safari deratizátor myslivec entomolog
o kapros o elefantos, o burňuvos	kapr žralok slon nosorožec pták – zpěvný kanec jelen brouk motýl myš

	krysa antilopa zebra
<i>Pasivní</i>	
Romsky:	Česky:

<i>Hlavní gramatické jevy:</i>	
<i>Aktivní:</i>	<i>Pasivní:</i>
	Odvozování přídavných jmen a sloves Jmenné a slovesné přejímky

Vzorová hodina číslo 1		Téma hodiny: Zvířata a lidé				Délka: 45 min	
Č. aktivity	Čas	Plán vzorové hodiny	JD	ELP	Materiály / Zdroje	Přílohy	
1	20	Kaštuňi gurumňi 1. Učitel pustí žákům audio nahrávku, žáci mají zapsat každé slovo, které popisuje místo, zvíře, počasí či přírodu. (kaštuňi gurumňi, gavoro, džvira, plajis, maľa, karčma, cintiris, balvaj) 2. Učitel pustí audio nahrávku ještě jednou a společně si zkontrolují správnost, učitel přitom slova zapisuje na tabuli, buď vedle sebe, nebo s rozestupy po tabuli. 3. Žáci mají říkat ke každému slovu další související slova, učitel zapisuje.			nahrávka	1	
2	15	Tvorba příběhu z předem daných slov. 1. Žáci mají za úkol vybrat si jedno ze slov zapsaných při poslechu nahrávky Kaštuňi gurumňi, spolu s asociacemi zapsanými následně, a ve dvojicích na základě těchto slov vymyslet vlastní příběh o minimálně dvanácti větách. 2. Dvojice poté příběhy přednesou, doplňují se. 3. Třída si příběhy vyvěsí, aby si je všichni mohli přečíst.					
3	10	Hra – zvířata a lovci 1. Třída se rozdělí na poloviny – polovina žáků jsou zvířata, druhá lovci. 2. Učitel rozdává do každé poloviny kartičky se zadáním, kdo má koho představovat. 3. Každý žák si ujasní, koho představuje, případně se (tak aby to ostatní neslyšeli) zeptá učitele. 4. Obě skupiny korzují po třídě: žáci-zvířata nesmějí předvádět pohyby ani zvuky, musejí se prezentovat slovně, aniž by řekli přímo, kdo jsou. Žáci-lovci hledají svůj správný úlovek, ptají se potkaných zvířat na další informace, když najdou své zvíře, odvedou si ho stranou. 5. Takto postupně zůstává na ploše méně a méně zvířat a jejich lovců, až se všichni spárují.			Kartičky se zvířaty, kartičky s lovci	3 4	
Cíle výuky:		→ zopakování a rozvoj slovní zásoby k tématu → procvičení psaného projevu					

Vzorová hodina číslo 2			Téma hodiny: Příroda, životní prostředí a lidé					Délka: 45 min	
Č. aktivity	Čas	Plán vzorové hodiny	JD		ELP	Materiály / Zdroje	Přílohy		

Vzorová hodina číslo 2		Téma hodiny: Příroda, životní prostředí a lidé				Délka: 45 min	
Č. aktivity	Čas	Plán vzorové hodiny	JD		ELP	Materiály / Zdroje	Přílohy
1	10	Čhavorikane tabora 1. Učitel s žáky diskutuje o dětských táborech: Phirenas pro čhavorikane tabora? Kaj phirenas? Sar odoj has? So ode kerenas? Has odoj varesave džvira? Sar odoj bešenas? Sikhľonas odoj vareso? Soske o čhave phiren pre kajse tabora? So kamenas te kerel pro idealno čhavorikano taboris? (Jezdili jste na dětské tábory? Kam jste jezdili? Jaké to tam bylo? Co jste tam dělali? Byla tam nějaká zvířata? Jak jste tam byli ubytovaní? Naučili jste se tam něco? Proč děti jezdívají na takové tábory? Co byste chtěli na ideálním dětském táboře dělat?) 2. Učitel zapisuje důležité fráze na tabuli, žáci si píší k sobě. 3. Žáci v hodině či doma napíší kamarádovi dopis z ideálního tábora.					
2	15	Ekologicko experimentos (Pokud je nemůže zajistit sám, učitel předem upozorní žáky, aby si na tuto hodinu donesli papírové utěrky a zavařovací sklenice.) 1. Učitel každému žákovi předá instrukce k experimentu. Tento experiment se povede jen tomu, kdo výborně porozuměl zadání.				papírové utěrky, zavařovací sklenice, barevné fixy zadání experimentu	5
3	20	Dživas andre priroda abo la prirodatar? 1. Učitel žákům vypráví o tom, jak se za jeho dětství chránila příroda (sběr papíru, sběr kaštanů či žaludů pro zvířata, třídění odpadu), jak ji chrání dnes. 2. Učitel se ptá žáků, co vše se dá dělat pro ochranu přírody a co z toho dělají oni. Třída společně formuluje fráze v romštině, učitel je zapisuje. 3. Učitel následně pokládá otázky: Existinel o globalno taľavipen? Hin oda místes abo namištes, hoj chas o mas, o thud, o jandre, hoj hordinas o gada la cipatar?					

Vzorová hodina číslo 2		Téma hodiny: Příroda, životní prostředí a lidé					Délka: 45 min	
Č. aktivity	Čas	Plán vzorové hodiny	JD		ELP	Materiály / Zdroje	Přílohy	
		Soha hin nekfeder te ta'arel andro kher? Hin pro svetos but motora? Volné téma (mohou žáci navrhnout ještě v hodině) (Existuje globální oteplování? Co je to?, Je to správně nebo ne, že jíme maso, mléko, vejce, že nosíme kožené oblečení? Čím je nejlepší topit doma? Je na světě hodně aut? Jaké jsou výhody a nevýhody osobní a hromadné dopravy?)						
		Dživas andre priroda abo la prirodata? II (30 min) 1. Žáci na jedno z témat v aktivitě Dživas andre priroda abo la prirodata? I napíš esej.						
		[Kontrola DÚ v další hodině – 15 min] Dživas andre priroda abo la prirodata? III 1. Učitel postupně otevírá témata zadání, žáci, kteří o daném tématu psali, se k němu vyjadřují, říkají, k čemu dospěli.						
Cíle výuky:		→ zopakování a rozvoj slovní zásoby k tématu → prohloubení schopnosti diskuse, argumentace, písemného projevu → procvičení kondicionálu						

Soupis navrhovaných aktivit:¹

Aktivita č.: 1	Název aktivity: Kaštuňi gurumňi					Délka: 20 min	
	(Pod)téma:						
Popis aktivity:			JD		EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
<p>Kaštuňi gurumňi</p> <p>1. Učitel pustí žákům audio nahrávku, žáci mají zapsat každé slovo, které popisuje místo, zvíře, počasí či přírodu. (kaštuňi gurumňi, gavoro, džvira, plajis, maŋa, karčma, cintiris, balvaj)</p> <p>2. Učitel pustí audio nahrávku ještě jednou a společně si zkontrolují správnost, učitel přitom slova zapisuje na tabuli, buď vedle sebe, nebo s rozestupy po tabuli.</p>						nahrávka	1

¹ Vykopírujte z navrhovaného plánu hodiny, vyberte pouze klíčové aktivity.

Aktivita č.: 1	Název aktivity: Kaštuňi gurumňi	Délka: 20 min				
	(Pod)téma:					
3. Žáci mají říkat ke každému slovu další související slova, učitel zapisuje.						

Aktivita č.: 2	Název aktivity: Dživas andre priroda abo la prirodatar?	Délka: 20 min				
	(Pod)téma:					
Popis aktivity:		JD		EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
Dživas andre priroda abo la prirodatar? 1. Učitel žákům vypráví o tom, jak se za jeho dětství chránila příroda (sběr papíru, sběr kaštanů či žaludů pro zvířata, třídění odpadu), jak ji chrání dnes. 2. Učitel se ptá žáků, co vše se dá dělat pro ochranu přírody a co z toho dělají oni. Třída společně formuluje fráze v romštině, učitel je zapisuje. 3. Učitel následně pokládá otázky: Existinel o globalno tařavipen? Hin oda místes abo namištes, hoj chas o mas, o thud, o jandre, hoj hordinas o gada la cipatar? Soha hin nekfeder te tařarel andro kher? Hin pro svetos but motora? Volné téma (mohou žáci navrhnout ještě v hodině) (Existuje globální oteplování? Co je to?, Je to správně nebo ne, že jíme maso, mléko, vejce, že nosíme kožené oblečení? Čím je nejlepší topit doma? Je na světě hodně aut? Jaké jsou výhody a nevýhody osobní a hromadné dopravy?)		→ 				

Aktivita č.: 3	Název aktivity:	Délka: 10 min				
	(Pod)téma:					
Popis aktivity:		JD		EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
Gulo čar - Lačho paňi http://www.youtube.com/watch?v=WTy4QVCdyG4		→ 			Píseň	7

Aktivita č.: 3	Název aktivity:	Délka: 10 min				
	(Pod)téma:					
1. Učitel pustí píseň Lačo paňi, nejprve celou, poté po kratších částech - žáci si zapisují text písni. 2. Učitel znovu pustí píseň, s celou třídou ji zpívají, a tím si kontrolují správnost.						
						

Aktivita č.: 4	Název aktivity: Kaštuňi gurumňi - Phundrado agor I	Délka: 10 min				
	(Pod)téma:					
Popis aktivity:		JD		EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
Kaštuňi gurumňi - Phundrado agor I					Text bez konce	2
1. Žáci dostanou pohádku, v níž schází konec. 2. Všichni si text přečtou, třída diskutuje, jak by se příběh mohl vyvinout – společně vymyslí jeden dobrý a jeden špatný konec. 3. Žáci pohádku dokončí písemně dle vlastní fantazie ještě v hodině nebo za DÚ.						
						

Aktivita č.: 5	Název aktivity: Ekologicko experimentos	Délka: 15 min				
	(Pod)téma:					
Popis aktivity:		JD		EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
Ekologicko experimentos					papírové utěrky, zavařovací sklenice, barevné fixy	5
(Pokud je nemůže zajistit sám, učitel předem upozorní žáky, aby si na tuto hodinu donesli papírové utěrky a zavařovací sklenice.)					zadání experimentu	
1. Učitel každému žákovi předá instrukce k experimentu. Tento experiment se povede jen tomu, kdo výborně porozuměl zadání.						

Aktivita č.: 6	Název aktivity:	Délka: 10 min				
	(Pod)téma:					

Aktivita č.: 6	Název aktivity:	Délka: 10 min				
	(Pod)téma:					
Popis aktivity:		JD		EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
Pal o duj mačkici I 1) Žáci si přečtou text a mají stručně říci, o čem byl – pokud sami nerozklíčují skrytý význam, učitel je navede. 2) Učitel nechá žáky o textu uvažovat z více hledisek – jaký je to útvar, komu by ho dali číst, co by z něj vyčetlo dítě, co dospělý.		 			text	6

Aktivita č.: 7	Název aktivity: Čhavorikane tabora	Délka: 10 min				
	(Pod)téma:					
Popis aktivity:		JD		EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
Čhavorikane tabora 1. Učitel s žáky diskutuje o dětských táborech: Phirenas pro čhavorikane tabora? Kaj phirenas? Sar odoj has? So ode kerenas? Has odoj varesave džvira? Sar odoj bešenass? Sikhfonas odoj vareso? Soske o čhave phiren pre kajse tabora? So kamenas te kerel pro idealno čhavorikano taboris? (Jezdili jste na dětské tábory? Kam jste jezdili? Jaké to tam bylo? Co jste tam dělali? Byla tam nějaká zvířata? Jak jste tam byli ubytováni? Naučili jste se tam něco? Proč děti jezdívají na takové tábory? Co byste chtěli na ideálním dětském táboře dělat?) 2. Učitel zapisuje důležité fráze na tabuli, žáci si píš k sobě. 3. Žáci v hodině či doma napíší kamarádovi dopis z ideálního tábora.		 				

Aktivita č.: 8	Název aktivity: Hra – zvířata a lovci	Délka: 10 min				

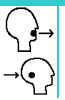
(Pod)téma:				
Popis aktivity:	JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
Hra – zvířata a lovci 1. Třída se rozdělí na poloviny – polovina žáků jsou zvířata, druhá lovci. 2. Učitel rozdává do každé poloviny kartičky se zadáním, kdo má koho představovat. 3. Každý žák si ujasní, koho představuje, případně se (tak aby to ostatní neslyšeli) zeptá učitele. 4. Obě skupiny korzují po třídě: žáci-zvířata nesmějí předvádět pohyby ani zvuky, musejí se prezentovat slovně, aniž by řekli přímo, kdo jsou. Žáci-lovci hledají svůj správný úlovek, ptají se potkaných zvířat na další informace, když najdou své zvíře, odvedou si ho stranou. 5. Takto postupně zůstává na ploše méně a méně zvířat a jejich lovců, až se všichni spárují.	 		Kartičky se zvířaty,	3
			kartičky s lovci	4

Aktivita č.: 9	Název aktivity: Pal o duj mačkici II			Délka: 20_ min	
	(Pod)téma:				
Popis aktivity:	JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy	
Pal o duj mačkici II Učitel klade žákům návodné otázky a snaží se rozpoutat diskusi na téma: Každého nás příroda stvořila nějakým – co to pro nás znamená v životě? Rozlišovaly kočky vzájemně své barvy? Pochopily by, proč jednu žena chtěla a druhou ne? Dělají jiní tvorové mezi sebou rozdíly? Z jakých důvodů? Máme jako lidé výhodu či nevýhodu v tom, že o věcech uvažujeme? Dozvídáme se v textu, jak vypadaly ony dvě ženy, co byly zač? Co když byly samy ošklivé, hloupé či zlé? Vzpomněli by si žáci na nějaký příběh či bajku, který má podobné poselství? Atd.			text	6	

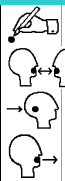
Aktivita č.: 10	Název aktivity: Kaštuni gurumňi - Phundrado agor II - kontrola			Délka: 30 min	
	(Pod)téma:				
Popis aktivity:	JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy	
Kaštuni gurumňi - Phundrado agor II - kontrola 1. Žáci převypráví svoji verzi pohádky.			nahrávka	1	

Aktivita č.: 10	Název aktivity: Kaštuni gurunňi - Phundrado agor II - kontrola	Délka: 30 min				
	(Pod)téma:					
2. Učitel pustí nahrávku a třída se baví o tom, kdo byl se svým příběhem nejbližší, který nejdále, který konec byl nejrealističtější, který nejbláznivější atd.						

Aktivita č.: 11	Název aktivity: Hra – říše zvířat	Délka: _15 min				
	(Pod)téma:					
Popis aktivity:		JD		EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
Hra – říše zvířat 1. Učitel přinese do třídy slepé mapy světa a obálky s obrázky zvířat (map a obálek je tolik, kolik je ve třídě žáků). Každý žák si vybere jednu obálku s obrázkem zvířete. 2. Žáci následně korzují po třídě a představují své zvíře – nikoliv jen pohybem, ale tím, co říkají, např. Som bokhalo, chaľom e antilopa. (Mám hlad, snědl bych antilopu). Konverzační partner se vždy může doptat, např. U o thud piľal? (A mléko by sis dal?) 3. Žáci si do mapy světa zapisují uhodnutá zvířata a k nim jména spolužáků, kteří je představují. 4. Učitel mezitím na tabuli namaluje/vyvěsí velkou mapu světa. 5. Po uplynutí limitu (5 minut) se učitel ptá: Ko dživel andre Afrika? Žáci zastupující africká zvířata se stoupnou před Afriku, evropská zvířata před Evropu atd. Pak se každý představí a řekne o sobě více – co jí, kdy spí, jak se pohybuje, jak „bydlí“ atd.					Šablona mapy světa, obálky, obrázky zvířat	3

Aktivita č.: 12	Název aktivity: [Kontrola DÚ] Dživas andre priroda abo la prirodatar? III	Délka: 15 min				
	(Pod)téma:					
Popis aktivity:		JD		EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
[Kontrola DÚ] Dživas andre priroda abo la prirodatar? III 1. Učitel postupně otevírá témata zadání, žáci, kteří o daném tématu psali, se k němu vyjadřují, říkají, k čemu dospěli.						

Aktivita č.: 13	Název aktivity: Tvorba příběhu z předem daných slov	Délka: 15 min				
-----------------	---	---------------	--	--	--	--

(Pod)téma:				
Popis aktivity:	JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
Tvorba příběhu z předem daných slov 1. Žáci mají za úkol vybrat si jedno ze slov zapsaných při poslechu nahrávky Kaštuňi gurumňi, spolu s asociacemi zapsanými následně (viz aktivita 1), a ve dvojicích na základě těchto slov vymyslet vlastní příběh o minimálně dvanácti větách. 2. Dvojice poté příběhy přednesou, doplňují se. 3. Třída si příběhy vyvěsí, aby si je všichni mohli přečíst.				

Aktivita č.: 14	Název aktivity: Dživas andre priroda abo la prirodatar? II			Délka: 30 min	
	(Pod)téma:				
Popis aktivity:	JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy	
Dživas andre priroda abo la prirodatar? II 1. Žáci na jedno z témat v aktivitě Dživas andre priroda abo la prirodatar? I napíší esej. témat: Existinel o globalno ta'avipen? Hin oda místes abo namištes, hoj chas o mas, o thud, o jandre, hoj hordinas o gada la cipatar? Soha hin nekfeder te ta'arel andro kher? Hin pro svetos but motora? Volné téma (mohou žáci navrhnout ještě v hodině)					

Aktivita č.: 15	Název aktivity: Pal o duj mačkici III			Délka: 30 min	
	(Pod)téma:				
Popis aktivity:	JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy	
Pal o duj mačkici III			text	6	

Aktivita č.: 15	Název aktivity: Pal o duj mačkici III	Délka: 30 min				
	(Pod)téma:					
Žáci podle vzoru v textu Pal o duj mačkici napíš dle vlastní fantazie podobný text se skrytým poselstvím, vybrat si mohou jakékoliv přírodní „symboly“.						